

## SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 34/2001 vp

### Hallituksen esitys laeiksi kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 17 §:n, kansanterveyslain 49 §:n ja erikoissairaanhoitolain 59 §:n muuttamisesta

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 23 päivänä lokakuuta 2001 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 17 §:n, kansanterveyslain 49 §:n ja erikoissairaanhoitolain 59 §:n muuttamisesta (HE 189/2001 vp).

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Heidi Manns-Haatanen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Outi Suviranta, oikeusministeriö.

#### HALLITUKSEN ESITYS

Oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista säädetään asetuksella. Asetus on niin sanottu omaperäinen asetus, jonka antaminen on perustunut kumottuun hallitusmuotoon, eikä sen antamiseen ole nykyisessä lainsäädännössä valtuutusta. Tämän vuoksi on tarpeen, kun otetaan huomioon uuden perustuslain säännökset, säätää lailla valtuus, jonka nojalla korvauksista voidaan jatkossa säätää valtioneuvoston asetuksella.

Esityksessä ehdotetaan valtuutussäännös otettavaksi kuolemansyyn selvittämisestä annettuun lakiin, kansanterveyslakiin ja erikoissairaanhoitolakiin. Valtuutussäännösten antamisen jälkeen oikeuslääkeopillisten tutkimusten toimittamisesta tulevasta korvauksesta annetun asetuksen korvaussummat on tarkoitus muuttaa euromääräisiksi.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

#### VALIOKUNNAN KANNANOTOT

##### *Yleisperustelut*

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 12 §:n nojalla valtio vastaa pääsääntöisesti oikeuslääketieteellisestä kuolemansyyn selvittämisestä aiheutuvista kustannuksista. Joissakin tapauksissa palkkio maksetaan suoraan ruumiinavauksen suorittaneelle oikeuslääkärille. Oikeus palkkion suoraan laskuttamiseen perustuu oikeuslääketieteen laitoksen ja lääkärin väliseen sopimukseen. Rikostutkinnan yhteydessä tutkimuksia saattavat suorittaa viranomaisen pyynnöstä myös muu lääkäri tai hammaslääkäri kuin lääninoikeuslääkäri tai oikeuslääketieteen laitoksen palveluksessa oleva lääkäri.

Kansanterveyslain 14 §:n 2 momentin mukaan kunnan velvollisuus on määrätä terveyskeskuslääkäri antamaan virka-apua poliisille oikeuslääkeopillisten tutkimusten suorittamiseksi. Kansanterveyslaissa ei kuitenkaan ole selkeästi säädetty oikeudesta korvauksiin virka-avun perusteella.

Erikoissairaanhoitolaissa ei ole säädetty virka-avun antamisesta oikeuslääkeopillisten tutki-

musten suorittamiseksi. Sairaanhoitopiiri tarjoaa kunnille palveluja, joita kunnan ei ole taroituksenmukaista itse järjestää.

Valiokunta katsoo, että hallituksen esitykseen sisältyviä valtuussännöksiä on tarpeen täsmentää siten, että niistä käy yleisellä tasolla ilmi palkkioiden ja korvausten maksamisperusteet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan oikeuslääkeopillisiä tutkimuksia koskeva asetus vaatii ajantasaistamista. Samassa yhteydessä on tarkoituksenmukaista arvioida, onko myös asiaa koskevien lainsäännösten edelleen täsmentäminen tarpeen.

### **Päätösehdotus**

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).*

### **Valiokunnan muutosehdotukset**

## **1.**

### **Laki**

#### **kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* kuolemansyyn selvittämisestä 1 päivänä kesäkuuta 1973 annetun lain (459/1973) 17 § seuraavasti:

17 §  
(1 mom. kuten HE)  
*Valtioneuvoston asetuksella säädetään viranomaisen määräyksestä toimitettujen oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion*

*varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.*

Voimaantulosäännös  
(Kuten HE)

2.

**Laki**

**kansanterveyslain 49 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/1972) 49 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1219/2000, seuraavasti:

49 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kansanterveystyöhön kuuluvan mielenterveystyön tarkemmasta sisällöstä ja järjestämisestä sekä tämän lain täytäntöönpanosta. Palvelujen yhdenvertaisemman saatavuuden edistämiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä myös siitä, mitkä ovat tutkimukseen ja hoitoon pääsyn enimmäisajat

mielenterveyspalveluissa. *Valtioneuvoston asetuksella säädetään terveyskeskuksessa 14 §:n 2 momentissa tarkoitettujen oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.*

Voimaantulosäännös  
(Kuten HE)

3.

**Laki**

**erikoissairaanhoidolain 59 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoidolain (1062/1989) 59 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1220/2000, seuraavasti:

59 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mielenterveystyön tarkemmasta sisällöstä ja järjestämisestä sekä tämän lain täytäntöönpanosta. Palvelujen yhdenvertaisemman saatavuuden edistämiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä myös siitä, mitkä ovat tutkimukseen ja hoitoon pääsyn enimmäisajat mielenterveyspalveluissa.

*Valtioneuvoston asetuksella säädetään sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimintayksikössä oikeuslääkeopillisten tutkimusten tekemisestä valtion varoista maksettavista korvauksista ja palkkioista.*

Voimaantulosäännös  
(Kuten HE)

**StVM 34/2001 vp — HE 189/2001 vp**

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Päivi Räsänen /kd
vpj.	Timo Ihamäki /kok	Sari Sarkomaa /kok
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Arto Seppälä /sd
	Merikukka Forsius /vihr	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Tuula Haatainen /sd	Raija Vahasalo /kok (osittain)
	Inkeri Kerola /kesk	Jaana Ylä-Mononen /kesk
	Valto Koski /sd	vjäs. Anne Huotari /vas
	Marjaana Koskinen /sd	Håkan Nordman /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

apulaissihteeri Harri Sintonen.